

MOJSTER
SOLZ

©cean

Erin Doom

MOJSTER SOIZ

Vida[®]
založba

Vsem, ki so v to knjigo verjeli od samega začetka.

In vse do konca.

PREDGOVOR

V Grobu je krožilo veliko zgodb. Pripovedi, ki smo si jih šepetali, pravljice za lahko noč ... legende, ki smo jih ob soju sveč s tihim glasom obujali v življenje. Najbolj priljubljena je bila tista o mojstru solz. Govorila je o nekem daljnem, odmaknjenem kraju ...

O svetu, v katerem nihče ni znal jokati in so bile duše ljudi prazne, oropane vsakršnih čustev. V tem svetu je skrit pred pogledi ljudi v neskončni samoti živel majhen mož, ogrnjen v sence. Bled in grbav mojster, brez žene in otrok, z očmi, jasnimi kot steklo, iz katerih so lahko pritekale kristalne solze.

K njemu so prihajali ljudje, ki so si želeli jokati in čutiti vsaj malo njim doslej neznanih čustev, kajti v solzah so zajeta vsa najpomembnejša in najintenzivnejša čustva – od ljubezni do srce parajočih sloves. Solze so najintimnejši podaljšek naše duše. Bolj kot veselje ali sreča nas solze delajo resnično človeške.

Mojster je ugodil njihovi želji. V oči teh ljudi je kapal svoje solze, skupaj z vsemi čustvi, ki so jih vsebovale. In tako so se naučili ljudje jokati: od jeze, obupa, bolečine in trpljenja.

Najbolj boleča občutja, razočaranja in solze, solze, solze – mojster solz je čist svet oskrnil z najglobljimi in najtemnejšimi čustvi.

»Zapomnite si, mojstru solz ne moreš lagati,« so nas opozorili na koncu zgodbe. Pripovedovali so jo, ker so nas želeli naučiti, da je vsak otrok lahko dober, *mora* biti dober, saj se nihče ne rodi zloben. Tega ni v človeški naravi.

A zame ...

Zame to ni držalo.

Zame to ni bila le zgodba.

Mojster solz ni bil ogrnjen v sence. Ni bil ne bled ne grbav možiček z očmi, jasnimi kot steklo.

Ne. Jaz sem mojstra solz poznala.

NOV DOM

*Čeprav oblečena v trpljenje, je bila še vedno
najlepša in najbolj sijoča na vsem svetu.*

Pepelka

»Posvojiti te želijo.«

Nisem si mislila, da bom kdaj v življenju slišala te besede. Kot otrok sem si tega želela tako močno, da sem za trenutek pomislila, da sanjam. A ta glas ni prihajal iz mojih sanj. Bil je hripav glas gospe Fridge, ki je vedno zvenel vsaj malo prezirljivo, česar niti ni skušala prikriti.

»Mene?« sem nejeverno vprašala.

Namrščeno me je pogledala.

»Tebe.«

»Ste prepričani?«

S svojimi debelušnimi prsti je prijela pisalo in mi namenila osoren pogled.

»Ali si mogoče gluha?« je zalajala. »Ti je svež zrak zamašil ušesa?«

Hitro sem odkimala in jo začudeno pogledala. To ni bilo mogoče. Nikakor. Nihče si ni želel najstnikov. Nihče ni želel starejših otrok. Nikoli. Iz kakršnegakoli razloga. To je bilo znano. Podobno kot pri psih v zavetišču – vsi si želijo ljubke in nedolžne mladiče, ki jih je preprosto vzgojiti; nihče si ne želi tistega, ki je tam že celo večnost.

S tem sem se med odraščanjem pod to streho le s težavo sprizajnila.

Kot malčka so si te vsaj ogledovali. Z odraščanjem so ti pogledi postajali vse bolj bežni, sočutje v njihovih očeh pa te je za vselej pustilo med temi štirimi stenami.

Toda zdaj ... *Zdaj* ...

»Gospa Milligan bi se rada malo pogovorila s teboj. Spodaj te čaka. Razkaži ji našo ustanovo in glej, da ne pokvariš vsega. Svoje neumnosti zadrži zase in z nekaj sreče te morda kmalu ne bo več tukaj.«

Polotila se me je omotica.

Ko sem se spuščala po stopnicah in mi je okrog kolen plesala moja najboljša obleka, sem se vprašala, ali ni to le še za ena izmed mojih fantazij.

Bilo je kot v sanjah. Na dnu stopnic sem zagledala prijazen obraz: pripadal je ženski zrelih let, ki je v rokah držala lahek plašč.

»Živijo!« me je pozdravila z nasmeškom na obrazu in pri tem gledala naravnost vame, *v moje oči*, kar se mi že dolgo ni zgodilo.

»Dober dan,« sem izdabila s tihim glasom.

Povedala mi je, da me je videla že prej, na vrtu, ko se je skozi mogočno železno ograjo, ki je obdajala sirotišnico, odpravila do vhoda. Opazila me je v visoki travi, zlato osvetljeni s sončnimi žarki, ki so nanjo padali skozi krošnjo dreves.

»Jaz sem Anna,« se je predstavila, ko sva se začeli sprehajati.

Imela je žameten in mil glas. Obstala sem na mestu in jo očarano opazovala. Vprašala sem se, ali je mogoče, da te nek zvok popolnoma omami ali pa da se navežeš na glas, ki si ga pred nekaj trenutki šele prvič slišal.

»In ti? Kako ti je ime?«

»Nica,« sem odgovorila in se trudila obvladati čustva. »Moje ime je Nica.«

Radovedno me je gledala v oči, kar me je spet tako presenetilo, da sem pozabila gledati, kje hodim.

»To pa je res posebno ime. Veš, še nikoli prej ga nisem slišala.«

»Ja ...« sem se v zadregi namrščila in odmaknila pogled.

»Starša sta ga izbrala. Bila sta ... no, pač, bila sta biologa. Nica je vrsta metulja.«

Mame in očeta se komajda spominjam. Nejasno, kot da bi ju gledala skozi umazano okno. Če v tišini zaprem oči, lahko prikličem zamegljeno podobo njunih obrazov, kako me gledata.

Ko sta umrla, sem bila stara pet let.

Najbolj jasno se spominjam, kako ljubezniva sta bila do mene. To najbolj pogrešam.

»Zares imaš prav ljubko ime. *Nica* ...« Z ustnicami je oblikovala moje ime, kot bi želela preizkusiti, kako zveni. »Nica,« je še enkrat ponovila in nežno prikimala.

Še enkrat se mi je zastrmela v obraz in pod njenim pogledom sem dobila občutek, da se bleščim kakor zvezda. Moja koža se je zdela zlata, kot da bi jo njen ljubeznivi pogled pripravil do žarenja. Takih lepih občutkov nisem bila vajena.

Odpravili sva se na sprehod po zavodu. Vprašala me je, ali sem že dolgo tukaj, in povedala sem ji, da sem v zavodu praktično odrasla. Ker je bilo vreme lepo, sva med klepetom zavili na vrt, obraščen z bršljanom.

»Kaj pa si počela prej, ko sem te videla tam?« je nenadoma vprašala in pokazala na oddaljen kotic, preraščen z divjim resjem.

S pogledom sem sledila njenemu in ne da bi točno vedela, zakaj, kar naenkrat začutila neustavljivo potrebo, da skrijem roke.

»Ne delaj neumnosti,« mi je v glavi odzvanjalo svarilo gospe Fridge.

»Rada sem zunaj,« sem počasi rekla. »Všech so mi ... živali, ki tukaj živijo.«

»Imate na vrtu živali?« me je vprašala nekoliko naivno, pravzaprav pa sem bila jaz tista, ki se je nejasno izrazila.

»Ja, tiste majhne ...« sem nedoločno odgovorila, saj sem bila v mislih zaposlena s čričkom, ki mi je prekrižal pot in ga nisem želela pohoditi. »Tiste, ki jih pogosto spregledamo ...«

Ko sta se najina pogleda srečala, sem rahlo zardela, kar je najbrž opazila tudi ona, saj ni več drezala naprej. Namesto tega sva sprehod nadaljevali v prijetni tišini, ki sta jo občasno prekinila oglašanje šoje in šepetanje otrok, ki so naju skrivaj opazovali z okna.

Povedala mi je, da bo njen mož kmalu prišel. *Rad bi te spoznal*, mi je namignila. V srcu sem začutila takšno lahkotnost, da bi lahko poletela. Med vračanjem v stavbo sem se spraševala, ali bi lahkote občutke ustekleničila in jih za vedno shranila. Skrila bi jih pod vzglavnik in jih opazovala, kako kot biserovina razsvetljujejo večerni somrak.

Že dolgo se nisem počutila tako srečno.

»Jin, Ross, ne divjajta,« sem živahno rekla, ko sta mimo prihitela dva fantka in mi je zaplapolala obleka. Zahihitala sta se in stekla navzgor po škripajočih starih stopnicah.

Ko sem gospo Milligan znova ošinila, me je spet natančno opazovala. V oči mi je zrla s kančkom ... skoraj občudovanja.

»Res imaš zelo lepe oči, Nica,« je bila neposredna. »Veš to?«

Spet sem zardela in ostala brez besed.

»Verjetno so ti to že velikokrat povedali,« me je poskušala malo spodbuditi, a v resnici ni bilo tako. Nihče v Grobu mi še nikoli ni rekel česa podobnega.

Najmlajši so me naivno spraševali, ali vidim v barvah tako kot ostali. Govorili so, da so moje oči kot jokajoče nebo, saj so presenetljivo jasne, v njih pa se prelivajo številni odtenki svetlo sive. Vedela sem, da se ljudem zdijo nenavadne, nihče pa mi ni še nikoli rekel, da se mu zdijo lepe.

Zaradi pohvale so se mi začele neopazno tresti roke.

»Jaz ... Ne ... ampak hvala,« sem nerodno spravila iz sebe in jo s tem nasmejala.

Na skrivaj sem se uščipnila v hrbtno stran dlani in blago bolečino sprejela z neskončnim veseljem.

Bilo je resnično. Vse je bilo resnično.

Ta ženska je zares obstajala.

Družina, zame ... Življenje, ki si ga lahko znova ustvarim, izven Groba ...

Do takrat sem verjela, da bom med tistimi zidovi zaprta še dolgo. Še naslednji dve leti, dokler ne dopolnim 19 let – takrat v zvezni državi Alabama uradno postaneš odrasla oseba.

Zdaj pa so se stvari spremenile, saj mi ni treba več čakati, da bom polnoletna. Ne, ni mi treba več moliti, da bi kdo prišel pome ...

»Kaj pa je to?« je naenkrat vprašala gospa Milligan.

Očarana se je ozirala okrog sebe.

V tistem trenutku sem jo zaslišala tudi jaz. Prelepo melodijo. Onkraj razpok in okrušenega ometa so se razlegali harmonični in globoki toni.

Zapeljiva kot pesem siren se je angelska glasba širila po zidovih Groba in čutila sem, kako mi v žilah zastaja kri.

Gospa Milligan je vsa prevzeta sledila zvoku in nisem imela druge izbire, kot da ji otrpla sledim. Prispela je do oboka pred vhodom v skupno dnevno sobo in se ustavila.

Očarana je obstala na mestu, usmerjena proti izvoru te nevidne čarovnije: ob steni je stal star zapuščen klavir, nekoliko razglašen, a še vedno uporaben.

Očarano je strmela v roke ... Tiste bele roke z elegantnimi zapestji, ki so se tekoče in gibčno premikale po klaviaturi.

»Kdo ...« je čez trenutek vznemirjeno vprašala gospa Milligan. »Kdo je ta fant?«

S prsti sem mečkala gube na obleki; oklevala sem, igranje v kotu pa je potihnilo.

Njegovi prsti so se umirili, vzravnana ramena je naslonil na steno.

Potem se je prav počasi, kot da bi to že predvidel, *kot da bi že vse vedel*, obrnil k nama.

Ob premiku glave so mu vzvalovili gosti vranje črni lasje in okrog nje ustvarili neke vrste svetniški sij. Bled obraz in ostra čeljust, ozke oči, temnejše od oglja.

Bil je on, s svojim usodnim šarmom. S svojo zapeljivo lepoto, natančno izklesanimi potezami in bledimi ustnicami je gospe Milligan vzel sapo.

Izpod čela se je zazrl v naju s sijočim pogledom, kodri las pa so se mu ob tem nežno dotikali visokih ličnic. Za drobec sekunde sem bila prepričana, da sem na njegovem obrazu uzrla nasmešek.

»To je Rigel.«

Od nekdanj sem si želela družino, bolj kot vse drugo na svetu. Ves ta čas sem prosila za nekoga, ki bi me bil pripravljen sprejeti k sebi in mi dati priložnost, ki je nikoli nisem imela.

Bilo je prelepo, da bi bilo res.

A četudi sem se prej tako oklepala teh misli, zdaj nisem mogla verjeti. Ali pa mogoče ... *nisem želela verjeti* ...

»Je vse v redu?« me je vprašala gospa Milligan.

Skupaj sva sedeli na zadnjem sedežu avtomobila.

»Ja ...« sem se prisilila reči in se nasmehnila. »Vse je ... super.«

Roke sem stiskala v pesti, a tega ni opazila. Obrnila se je proti oknu in me vsake toliko časa opozorila na kakšen prizor, medtem ko je pokrajina hitro drsela mimo nas.

Zamišljena sem preslišala skoraj vse, kar je povedala.

Počasi sem pogledala v ogledalo pred sabo. Za volanom je sedel gospod Milligan, naslonjala za glavo sovoznikovega sedeža pa so se dotikali prameni črnih las.

S komolcem naslonjen na vrata je brezbrizno gledal skozi okno, glava pa mu je počivala v dlani.

»Tam spodaj je reka,« je rekla gospa Milligan, a njegove črne oči niso sledile njenemu kazalcu. Izpod črnih trepalnic je brez posebnega zanimanja opazoval pokrajino. Nato pa so se njegove oči kar naenkrat, kot bi slišal moje misli, v ogledalu srečale z mojimi. Prebodel me je s pogledom in v zadregi sem se obrnila stran.

Spet sem prisluhnila Anni ter z nasmeškom prikimavala njenim besedam, njegov pogled pa me je ves čas prebadal kot meč, v tesnem avtu nisem imela možnosti pobegniti.

Po kakšni uri vožnje je gospod Milligan upočasnil in zapeljal v sosesko v senci dreves. Hiša Milliganovih je bila ena izmed

mnogih opečnatih vil. Imela je belo ograjo s poštnim nabiralnikom in vetrnico, zataknjeno med gardenije. Zdelo se mi je, da na majhnem vrtu za hišo raste marelica. Da bi bolje videla, sem se z glavo pomaknila bližje k šipi ter si z zanimanjem ogledovala zeleni kotichek.

»Bo šlo?« je vprašal gospod Milligan, ko sem v naročje dvignila škatlo s tistimi nekaj stvarmi, ki sem jih imela. »Vama pomagam?«

Vesela njegove prijaznosti sem prikimala in brez odlašanja me je rešil bremena.

»Pridita sem. Oh, dovoz bo treba obnoviti ... Pazita na tale tlakovec, ni ravno stabilen. Sta lačna? Bi kaj pojedla?«

»Naj najprej pospravita in uredita svoje stvari,« je mirno predlagala Anna, gospod Milligan pa si je popravil očala na nosu.

»Aha, seveda, seveda ... Sta utrujena, kajne? Pridita ...«

Odprl je vhodna vrata. Na pragu sem opazila predpražnik z napisom 'Dom' in za trenutek se mi je pospešil utrip.

Anna je pomignila proti notranjosti hiše. »Kar izvoli, Nica.« Naredila sem korak naprej in se znašla na ozkem hodniku. Najprej sem zaznala vonj.

To ni bil vonj po plesni in vlagi, kot v sobah v Grobu.

To je bil nevsakdanji vonj – bogat, skoraj ... oseben. V sebi je skrival nekaj posebnega. Naenkrat sem razumela, da je to Annin vonj.

S sijočimi očmi sem se razgledala po notranjosti. Nekoliko obrabljene tapete, tu in tam so stene krasile slike, pod pladnjem s ključi na mizici je bil prticek. Vse v tej hiši je imelo zgodbo in dušo. To me je prevzelo do te mere, da sem za trenutek nepremično obstala na pragu.

»Precej majhna je,« je v zadregi dejal gospod Milligan in se popraskal po glavi, a ga sploh nisem slišala.

Mojbog, bila je ... popolna.

»Spalnice so zgoraj.« Anna je po ozkih stopnicah odšla v zgornje nadstropje, jaz pa sem to priložnost izkoristila, da sem s pogledom na skrivaj ošinila Rigla.

Stal je, z eno roko je držal škatlo, in se z mrkim pogledom oziral okoli: oči so mu tako kot vedno skoraj neopazno švigale z enega konca na drugega,.

»Klaus?« je zaklical gospod Milligan, kot bi nekoga iskal. »Le kam se je skrnil,« sem ga slišala reči. Odšel je v drugo smer, midva pa sva se odpravila v zgornje nadstropje.

Nastanila sva se vsak v svojo sobo.

»Tukaj je bila še ena manjša dnevna soba,« mi je povedala Anna, ko me je pospremila v mojo sobo. »Nato je postala soba za goste. Saj veš, če bi prišel kakšen prijatelj iz ...« Za trenutek je oklevala in obmolknila sredi stavka. Pomežiknila je in se nasmehnila. »Ni pomembno, zdaj je tvoja. Ti je všeč? Če bi kaj želela spremeniti, prestaviti, kaj pa vem ...«

»Ne ...« sem šepnila, vzhičena ob misli, da imam sobo, ki je končno samo *moja*.

Nič več skupnih sob in žaluzij, ki so navsezgodaj zjutraj prepuščale sončno svetlobo; nič več mrzlih in zaprašenih tal ali miš-je sivih sten.

Soba je bila skromna, ampak parket v njej je bil lep, v kotu na drugem koncu pa je stalo podolgovato ogledalo s kovanim okvirjem. Veter, ki je pihljal skozi odprto okno, je nežno vzvalovil lanene zavese; čiste, snežno bele rjuhe so bile prijeten kontrast toplemu posteljnemu pregrinjalu vinsko rdeče barve. Dotaknila

sem se brezhlibno bele posteljnine, pod roko pa sem še kar držala svojo škatlo.

Preverila sem, ali je gospa Milligan že odšla, nato pa sem se hitro sklonila in povohala rjuhe: vonj sveže opranega perila mi je napolnil nosnice, zaprla sem oči in globoko vdihnila. Kako lepo je dišalo ...

Pogledala sem okrog sebe, saj nisem mogla dojeti, da je ves ta prostor samo moj. Škatlo sem položila na nočno omarico, jo odprla in pobrskala po dnu. Iz nje sem vzela plišasto gosenico, nekoliko osivelo in izdelano – edini spomin, ki sem ga imela na mamu in očeta –, in jo postavila na sredino vzglavnika. Navdušeno sem se zastrmela v vzglavje postelje.

Moja ...

Vzela sem si čas, da sem pospravila tistih nekaj stvari, ki sem jih prinesla s seboj.

Eno po eno sem na obešalnike obešala majice, svoj ponošeni pulover, hlače; pregledala sem svoje nogavice in najbolj obrabljene potisnila na dno predala, da jih nihče ne bi videl in bi tudi sama pozabila nanje.

Preden sem se odpravila po stopnicah v spodnje nadstropje, sem se s praga še enkrat ozrla po sobi in pomislila, ali se bom vonja hiše kmalu navzela tudi sama.

»Sta prepričana, da ne bi nič jedla?« je zaskrbljeno vprašala Anna. »Niti kaj malega?«

Ponudbo sem prijazno zavrnila. Še vedno sem bila sita, saj smo se med potjo ustavili v eni od restavracij s hitro hrano.

Anna se ni zdela preveč prepričana; za trenutek sva se srečali z očmi, nato pa je pogledala čez mojo ramo.

»In ti, Rigel?« je nežno vprašala. »Pravilno izgovarjam? Rigel, kajne?« je previdno ponovila in njegovo ime izgovorila tako, kot je bilo zapisano.

Najprej je prikimal, nato pa tako kot jaz zavrnil večerjo.

»Prav ...« je odgovorila. »Tu so piškoti, v hladilniku je mleko. Zdaj pa se verjetno želita odpočiti ... Aha, najina spalnica je zadnja soba na koncu, na drugi strani hodnika. Če bi karkoli potrebovala ...«

Skrbi jo.

Skrbi jo, sem se zavedela, srce pa mi je rahlo razbijalo. Skrbi jo, kako sem, ali sem jedla, ali nisem jedla, ali mi kaj manjka ...

Res ji je bilo mar, ni le poskušala prestati občasnih nadzornih obiskov socialne službe, na katerih smo se morali vsi prikazati siti in umiti.

Ne. Zares ji ni bilo vseeno.

Med vračanjem v zgornje nadstropje sem s prsti drsela po ograji in naenkrat dobila preblisk, da bi se sredi noči odpravila v kuhinjo in pri kuhinjskem pultu jedla piškote, kot smo to videli na televiziji, v filmih, ki smo jih na skrivaj gledali skozi špranjo priprtih vrat, potem ko je gospa Fridge zaspala v fotelju.

Zaslišala sem korake in se obrnila.

Na stopnišču se je prikazal Rigel. Obrnil se je proč, a sem bila iz nekega razloga prepričana, da me je videl. V trenutku sem se spomnila, da je bil tudi on del mojega novega življenja, eden od likov v tej pravljici, ki se mi je zdela kakor sanje.

Da, nova resničnost, naj je bila še tako lepa in zelena, ni bila posuta le s cvetjem, barvami in čudesi. Ne, ob robovih je imela temo, kot opeklino ali ožganino cigaretnega ogorka.

»Rigel.«

Ušlo mi je, preden sem se uspela zaustaviti. Sredi praznega hodnika je obstal, jaz pa sem se negotovo obotavljala.

»Zdaj ... Zdaj, ko ...«

»Zdaj, ko ... kaj?« je vprašal na svoj tipično zviti način, da sem morala za trenutek počakati, preden sem nadaljevala.

»Zdaj, ko sva oba tukaj, skupaj,« sem nadaljevala in ga pri tem gledala v hrbet. »Želela bi, da vse skupaj uspe.«

Da vse skupaj uspe, čeprav je bil tukaj tudi on in proti temu nisem mogla ničesar. Čeprav je bil slabo znamenje, sem molila, da ne bi uničil te pravljice ... da se ne bi izkazalo, da so vse skupaj le sanje, iz katerih se bom slej ko prej zbudila. Za nekaj trenutkov je obstal, nato pa brez besed odkorakal dalje.

Namenil se je proti vratom svoje sobe in čutila sem, kako so se mi povесila ramena.

»Rigel ...«

»Ne hodi v mojo sobo,« mi je zabičal. »Ne zdaj ne kadarkoli.«

Živčno sem ga pogledala – moja dobronamerna pripomba je naletela na gluha ušesa.

»Mi groziš?« sem previdno vprašala, ko je pritisnil na kljuko. Videla sem, da je odprl vrata, nato pa se v zadnjem trenutku ustavil: preko rame je pogledal vame. Tik preden je zaprl vrata, sem v kotičku njegovih ustnic opazila nevarno pomenljiv nasmešek. Ta nasmešek je bil moja obsodba.

»Samo prijateljski nasvet, *veščča*.«